

Ефективність управління грошовими потоками визначається синхронізацією надходжень та виплат, підтримкою постійної платоспроможності підприємства та раціональним використанням фінансових ресурсів, які формуються із зовнішніх і внутрішніх джерел. Практична реалізація цих складових управління грошовими потоками дасть змогу певною мірою знайти компроміс між необхідністю підтримувати певний обсяг грошових коштів для забезпечення ліквідності підприємства і бажанням інвестувати тимчасово вільні кошти для забезпечення їх дохідності.

Список використаних джерел:

1. Терещенко О. О. Управління фінансовою санацією підприємств: посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: КНЕУ, 2011. – 141 с.
2. Фінансовий менеджмент : підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко та ін.; за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 344 с.
3. Бланк И. А. Управление финансовой стабилизацией предприятия. – Киев: Ника-Центр, Эльга, 2003. – 246 с.
4. Бланк И. А. Управление денежными потоками. – Киев: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 736 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Н.С.Носань

ПІДТРИМКА НАЛЕЖНОГО РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н. О. Бабіна

Київський національний університет технологій та дизайну

Процеси інтернаціоналізації та глобалізації національних економік свідчать про існування якісно нового економічного середовища функціонування суб'єктів господарської діяльності. Інтеграція України у світовий та європейський економічний простір разом з новими можливостями приносить сучасним українським підприємствам цілу низку загроз. Зростання невизначеності у глобальному конкурентному середовищі актуалізує також пошук принципово нових підходів до забезпечення економічної безпеки вітчизняних підприємств на зовнішніх ринках та зміцнення потенціалу їх розвитку.

В сучасних глобалізаційних умовах зовнішньоекономічна діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання значно актуалізується та характеризується розширенням ринків збуту і поступовою інтенсифікацією експортно-імпортних операцій.

Фундаментом забезпечення економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства повинна бути економічна безпека продукції, яка визначається рядом якісних та кількісних чинників. До групи якісних факторів (які мають суб'єктивний характер, оскільки оцінюються за допомогою експертних оцінок), перш за все, відносяться показники якості продукції. Друга група чинників оцінюється кількісно: показники діяльності підприємства (обсяги виробництва, ресурсомісткість) та показники господарської активності підприємства (продуктивність виробленого устаткування, рівень інноваційності обладнання та ін.). На думку зарубіжних дослідників [7] підвищення рівня економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства може бути здобуто шляхом ініціації судового процесу, розширення інформаційного простору та інституціональним регулюванням.

Основним чинником, що визначає стан економічної безпеки господарюючого суб'єкта в контексті світової економічної інтеграції, є наявність у підприємства стійких

конкурентних переваг, зумовлених розвитком потенціалів, що відповідають стратегічним цілям і завданням підприємства.

Економічна безпека підприємства значною мірою визначається рівнем його конкурентоспроможності.

Основний парадокс вітчизняної економіки: більшість підприємств є неконкурентоспроможними на світових ринках, однак не відчувають конкуренції з боку іноземних підприємств і вважають основними конкурентами інші вітчизняні підприємства.

Можна зробити висновок, що невисока конкурентоспроможність більшості вітчизняних підприємств у порівнянні з іноземними фірмами спричинена наступними факторами: постійний брак достатньої кількості фінансових ресурсів для розвитку підприємства, модернізації його техніко-технологічної бази та зміцнення конкурентних переваг; здебільшого високий рівень енерго- та витратомісткості виробництва; низький рівень менеджменту, у сфері зовнішньоекономічної діяльності зокрема; слабка протекціоністська політика держави на зовнішніх ринках.

Визначені фактори набувають особливої актуальності в інтеграційних процесах, оскільки не тільки знижують рівень економічної безпеки, але й призводять до негативних соціально-економічних наслідків

Можна виділити низку загальних заходів, що мінімізують існуючі загрози для підприємств України. Увага акцентується на:

- скороченні кількості збиткових та сприянні створенню нових підприємств;
- підвищенні рівня доступності господарюючих суб'єктів регіонального рівня до фінансово-кредитних ресурсів;
- сприянні зниженню рівня енерго- та ресурсомісткості виробництва підприємств;
- елімінації регіональної залежності збуту продукції та просування її на зовнішні ринки;
- забезпеченні участі суб'єктів господарювання в поставках продукції (наданні послуг) для державних та регіональних потреб;
- залученні їх до виконання науково-технічних та соціально-економічних програм, сприянні підвищенню інвестиційної активності підприємств;
- переході підприємств на міжнародні стандарти якості;
- легалізації підприємств, які функціонують у тіньовому чи необлікованому секторах ринку;
- посиленні рівня безпеки та захищеності господарюючих суб'єктів від криміналітету та контролюючих структур [2].

Одним з магістральних напрямів підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах європейської інтеграції України є підвищення їх інвестиційної та інноваційної активності, випереджувальна реакція на процеси, що відбуваються на світовому ринку.

Інтеграційний розвиток України на шляху до світового економічного простору зумовлює як модерновий поступ, втілення інновацій, так і необхідність посилення рівня економічної безпеки усіх ієрархічних систем, їх модифікації у відповідності до сучасних умов господарювання. Для цього необхідна розробка комплексної системи оцінки рівня економічної безпеки, що орієнтована на показники, прийнятні для застосування у практичній діяльності суб'єкта господарської діяльності [1].

Система показників має відтворювати усі складові економічної безпеки і виявляти граничні точки небезпек, після перетину яких негативні зміни у діяльності підприємств стають, як правило, незворотними. Дефіцит висококваліфікованих спеціалістів,

недостатній розвиток інфраструктури науково-технічної діяльності, повільна модернізація технологічних процесів і видів продукції спричиняє загрозу інноваційній безпеці як країни в цілому, так і усіх суб'єктів підприємницької діяльності [6].

Проблема ускладнюється фактом залежності українських підприємств від одноосібних постачальників певних стратегічних ресурсів та споживачів вагомих об'ємів вітчизняної продукції. Серед показників зовнішньоекономічної безпеки виділяють: покриття імпорту експортом, експортну залежність, імпорتنу залежність. Коефіцієнт покриття імпорту експортом є відношенням обсягу імпорту до загального обсягу експорту. Порогове значення показника не повинно бути менше одиниці. Показник експортної залежності розраховується як відношення експорту до ВВП. Згідно з експертними оцінками порогове значення експортної залежності має дорівнювати 50%. Імпортна залежність розраховується як відношення імпорту до ВВП. Відповідно до значення дорівнює 50% [3, 4, 5].

Сучасні умови господарювання базуються на новітніх підходах і методах, що передбачають функціонування розвиненої маркетингової служби, для якої важливим є не лише аналіз вітчизняних факторів підприємницького простору, але й дослідження глобальних тенденцій з метою прогнозування поведінки українських підприємств на світовому ринку.

Список використаної літератури:

1. Білик Ю. Оцінка міжнародних переваг в умовах міжнародної економічної інтеграції (на прикладі сільського господарства України) / Ю. Білик, О. Файчук // Економіка України. – 2007. – № 6. – С. 69–76.
2. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва в умовах європейської інтеграції України / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин // Проблеми розвитку внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект [Зб. наук. праць]. – Донецьк : ДонНУ, 2007. – С. 1639–1644.
3. Васильців Т. Г. Соціально-економічна роль сектора малого підприємництва у розвитку регіону (на прикладі Львівської області) / Т. Г. Васильців, О. І. Ляш // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону [Зб. наук. праць]. – 2006. – №3. (Вип. 12). – С. 18–25.
4. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: [Навч. посібник] / [Л. І. Воротіна, В. Є. Воротін, Л. А. Мартинюк та ін.]. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 308 с.
5. Проект БізПро Малі та середні підприємства України: показники діяльності та стратегії розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/2896>.
6. Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект [монографія] / Шкарлет С. М. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2007. – 436 с.
7. Buzan Barry. Security: A New Framework for Analysis / Buzan Barry, Weaver Ole, de Wilde, Jap. – Boulder : Lynne Rienner, 1998 – 239 p.

РОЗРОБКА МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ ПОСЛУГ

О. В. Бараненко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Маркетингова стратегія – це принципові середньо- та довгострокові рішення з відповідними способами та засобами, які визначають орієнтири та спрямовують окремі заходи маркетингу на досягнення поставлених цілей, які охоплюють елементи комплексу маркетингу (продукт, ціну, місце та просування). Вони є глобальними напрямками діяльності, які потребують конкретизації через планування заходів